

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (اسم اشاره + مفرد، مثنى و جمع)

هَذَا، جَبَلٌ جَمِيلٌ. هَذِهِ، صُورَةٌ جَمِيلَةٌ.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (بخش اول)

المُعْجَم: واژه‌نامه (۲۳ کلمه)

ارزش، قیمت	قِيَمَة	دختر «جمع: بنات»	بِنْت
مانند	كَ	آن «مؤنث»	تِلْكَ
مانند درخت	كَالشَّجَرِ	کوه	جَبَل
بزرگ «جمع: کبار»	كَبِير	زیبا	جَمِيل
تابلو	لَوْحَة	آن «مذکر»	ذَلِكَ
هم نشینی هم نشینی با دانشمندان	مُجَالَسَة مُجَالَسَة الْعُلَمَاءِ	مرد «جمع: رجال»	رَجُل
زن	الْمَرْأَة (امْرَأَة)	درخت «جمع: أشجار»	شَجَر
موفق، پیروز	نَاجِح	کلاس «جمع: صفوف»	صَف
فراموشی	نِسْيَان	عکس	صَوْرَة
پسر، فرزند «جمع: أولاد»	وَلَد	دانش آموز، دانشجو «جمع: طلاب»	طَالِب
این «مذکر»	هَذَا	واجب دینی	فَرِيضَة
این «مؤنث»	هَذِهِ	در، داخل	فِي

قِيَمَةُ الْعِلْمِ

١. أَلْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.

٢. حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ.

٣. مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ.

٤. طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.

٥. آفَةُ الْعِلْمِ النَّسْيَانُ!

هَذَا هَذِهِ ذَلِكَ تِلْكَ

دكترة آثار انساني

هَذِهِ الْمَرْأَةُ، طَيِّبَةٌ.

هَذِهِ الطَّيِّبَةُ، نَاجِحَةٌ.

پروفیسور موسیوئیک

هَذَا الرَّجُلُ، طَيِّبٌ.

هَذَا الطَّيِّبُ، نَاجِحٌ.

١. هر پنج حدیث از رسول الله ﷺ است.

تِلْكَ الْمَرَأَةُ، شَاعِرَةٌ.
تِلْكَ الشَّاعِرَةُ، بَرَوِينُ.

ذَلِكَ الرَّجُلُ، شَاعِرٌ.
ذَلِكَ الشَّاعِرُ، سَعْدِيُّ.

شجرة أرستجان

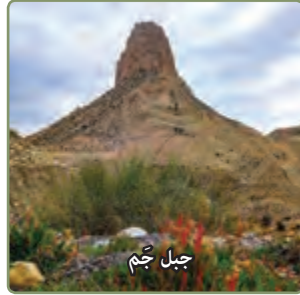
هَذِهِ الشَّجَرَةُ، عَجِيبَةٌ.

هَذَا الصَّفُّ، كَبِيرٌ.

تِلْكَ اللُّوْحَةُ، جَمِيلَةٌ.

جبل جَم

ذَلِكَ الْجَبَلُ، مُرْتَفِعٌ.

۱. هر اسمی در عربی، یا مذکر است، یا مؤنث.

۲. علامت اصلی اسم مؤنث «ة، ة» است؛ مانند: طالِبَة و شاعِرَة.

اما مذکر نشانه ندارد؛ مانند: طالب.

هَذَا طَالِبٌ.

هَذِهِ طَالِبَةٌ.

۳. «هَذَا» و «ذَلِكَ» اسم اشاره برای مذکر و «هَذِهِ» و «تِلْكَ» اسم اشاره برای مؤنث‌اند.

۴. اسم‌هایی مثل جَزِيرَة و لَوْحَة چون علامت «ة» دارند؛ مؤنث به شمار می‌آیند.

۵. اسم‌هایی مانند جَبَل و صَفّ نیز مذکر به شمار می‌آیند.

برای مطالعه آزاد در منزل (حروف شمسی و قمری)

۱. اسم‌های حروف الفبا در عربی:

الف (همزه) - باء - تاء - ثاء - جیم - حاء - خاء - دال - ذال - راء - زای - سین - شین -

صاد - ضاد - طاء - ظاء - عین - غین - فاء - قاف - کاف - لام - میم - نون - هاء - واو - یاء

۲. حروف «گ، چ، پ، ژ» در عربی نوشتاری وجود ندارد؛ اما در عربی گفتاری گاهی

تلفظ می‌شوند.

۱. از این بخش در هیچ آزمون و مسابقه‌ای سؤال طرح نمی‌شود.

۳. به تلفظِ «الْقَمَر» دقت کنید. لامِ ال در «الْقَمَر» خوانده می‌شود؛ اکنون به «الشَّمْس» دقت کنید؛ تلفظِ لامِ ال در آن سخت است؛ بنابراین خوانده نمی‌شود. چهارده حرف (خوف حق کجی ب‌أغ عمه) را حروفِ قمری می‌نامند. در تلفظِ کلماتِ دارای ال که با حرفِ قمری شروع می‌شوند، سختیِ تلفظِ وجود ندارد و لام به راحتی تلفظ می‌شود؛ مانند: الْوَلَدُ، الْعِلْمُ و الْمَدْرَسَةُ چهارده حرفِ مانده (ش ن ل ز ر د س ت ط ذ ض ظ ث ص) را نیز حروفِ شمسی می‌نامند. در تلفظِ کلماتِ دارای ال که با حرفِ شمسی شروع می‌شوند، لام خوانده نمی‌شود و حرفِ شمسی، علامتِ تشدید می‌گیرد؛ مثال: الشَّجَرُ، النَّاجِحُ و الرَّجُلُ که أَشْجَرُ، أَنْجِحُ و أَرْجُلُ خوانده می‌شوند.

الْتَّمَارِين

۱ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

این جمله‌ها را به فارسی ترجمه کنید؛ سپس زیر اسم‌های اشاره خط بکشید.

۱. ذَلِكَ الطَّالِبُ النَّاجِحُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ.

۲. هَذِهِ الطَّالِبَةُ النَّاجِحَةُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ.

۳. هَذَا الْوَلَدُ، فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ.

٤. هَذِهِ الْبِنْتُ، فِي تِلْكَ الْمَدْرَسَةِ.

٥. ثَمَرُ هَذِهِ الشَّجَرَةِ الْكَبِيرَةِ، لَذِيذٌ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

از کلمات داده شده، نام هر تصویر را بیاوید.

جَبَلٌ - شَجَرَةٌ - وَالدُّ - بِنْتُ - صَفٌّ - قَرِيضَةٌ

سرو ابرکوه

تِلْكَ مُرْتَفَعَةٌ.

هَذِهِ نَاحِيَةٌ.

هَذَا جَمِيلٌ.

ذَلِكَ كَبِيرٌ.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (بخش دوم)

المُعْجَم: واژه‌نامه (۲۲ کلمه)

برای این کلاس دارد. (برای این کلاس هست.)	لِ لِهَذَا الصَّفِّ	امنیت	أَمَان
انسان، مرد	الْمَرْءُ (امراً)	چوب «جمع: أخشاب»	خَشَب
پنجره «جمع: نوافذ»	نَافِذَةٌ	بهتر، بهترین، خوبی بهتر است از	خَيْرٌ خَيْرٌ مِنْ
گُل	وَرْدَةٌ، وَرْدَةٌ	روزگار	دَهْرٌ
ش، او، آن طلایش	هُ، هُ ذَهَبِهِ	طلا	ذَهَبٌ
این دو، این‌ها (اشاره به دو اسم مؤنث)	هَاتَانِ	بر، روی	عَلَى
این دو، این‌ها (اشاره به دو اسم مذکر)	هُذَانِ	بر تو، به زیان تو	عَلَيْكَ
ایشان، آن دو، آنان «مثنای مذکر و مثنای مؤنث»	هُمَا	افتخار	فَخْرٌ
او «مذکر»	هُوَ	صندلی «جمع: كراسي»	كُرْسِيٌّ
او «مؤنث»	هِيَ	سخن	كَلَامٌ
روز «جمع: أَيَّام»	يَوْمٌ	ت، تو برایت، به سود تو	لَكَ لَكَ

نورُ الكلام

١. نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصَّحَّةُ وَالأَمَانُ. رَسولُ اللهِ ﷺ

٢. رِضَا اللهِ فِي رِضَا الوَالِدَيْنِ. رَسولُ اللهِ ﷺ

٣. أَدَبُ المَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. رَسولُ اللهِ ﷺ

٤. أَلدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ. الأَمَامُ عَليُّ عَاشِرًا

هَاتَانِ

هُدَانِ

هَاتَانِ بِنْتَانِ.

هَاتَانِ البِنْتَانِ، نَظِيفَتَانِ.
هُمَا سَعِيدَةٌ وَ حَمِيدَةٌ.

هُدَانِ وَوَلَدَانِ.

هُدَانِ الوَلَدَانِ، نَظِيفَانِ.
هُمَا سَعِيدٌ وَ حَمِيدٌ.

هاتانِ وَرَدَتانِ.
هاتانِ الْوَرَدَتانِ، جَمِيلَتانِ.

هُذانِ كُرْسِيانِ.
هُذانِ الْكُرْسِيانِ، حَشَبِيانِ.

۱. اسم مثنی دو علامت دارد: «ان» و «ین»؛ مانند:

طالِبانِ، طالِبَینِ، طالِبَتانِ و طالِبَتَینِ

۲. «هُذانِ» اسم اشاره برای مثنای مذکر و «هاتانِ» اسم اشاره برای مثنای مؤنث هستند.

یک نکته

نام این علامت‌ها را به خاطر بسپارید.

فتحه - کسره - ضمه - سکون - تنوین

با کلمات داده شده، جاهای خالی را پُر کنید؛ سپس جمله‌ها را ترجمه کنید.

(وَلَدٌ - وَوَلَدَانِ - بِنْتٌ - بِنْتَانِ)

هَاتَانِ، مَحَبَّتَانِ.
هُمَا فَرِيدَةٌ وَ حَمِيدَةٌ.

هَذِهِ، مَحَبَّةٌ.
هِيَ سَعِيدَةٌ.

هَذَا، مُؤَدَّبٌ.
هُوَ سَعِيدٌ.

هَذَانِ، مُؤَدَّبَانِ.
هُمَا فَرِيدٌ وَ حَمِيدٌ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

در جای خالی گزینۀ مناسب به کار ببرید.

١. هاتانِ، مَسْرُورَتانِ. ○ الرَّجُلُ ○ المَرَّاتانِ
٢. الجَزِيرَةُ، مَجْهُولَةٌ. ○ ذَلِكَ ○ تِلْكَ
٣. هُذَانِ، مُرْتَفَعانِ. ○ الجَبَلانِ ○ الأورْدَةُ
٤. النَّافِذَةُ، خَشَبِيَّةٌ. ○ هَذَا ○ هَذِهِ
٥. ذَلِكَ، نَظِيفٌ. ○ الطَّالِبَةُ ○ الطَّالِبُ
٦. هُذِهِ، كَبِيرَةٌ. ○ المَدْرَسَةُ ○ المَسْجِدانِ

٣ التَّمْرِينُ الثَّالِثُ:

ترجمه کنید.

١. قِيَمَةُ الْإِنْسَانِ، بِالْعِلْمِ وَ الْإِيمَانِ.

٢. لِهَذَا الصَّفِّ، نَافِذَتانِ جَمِيلَتانِ.

٣. أَوْلَادُ الصَّالِحِ، فَخْرٌ لِلْوَالدَيْنِ.

٤. كَلَامُ الْوَالدَيْنِ مِنَ الذَّهَبِ.

٥. هاتانِ الشَّجَرَتانِ، بلا تَمْرٍ.

٦. هُذَانِ الصَّقَّانِ، كَبيرانِ.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (بخش سوم)

الْمُعْجَم: واژه‌نامه (۲۶ کلمه)

فَائِز	بَرَنده	أَحْيَاء	زندگان «مفرد: حَيٌّ»
فَلَّاح	کشاورز	أَنْتُمْ	شما «جمع مذکر»
كَنْز	گنج «جمع: كُنُوز»	أَوْسَطُ أَوْسَطُهَا	میان‌ترین میان‌ترین آن
لَاعِب	بازیکن	أَوْلِيَاكَ	آنان، آن
مِفْتَاح	کلید «جمع: مَفَاتِيح»	جَالِس	نشسته
مَكْتَبَة	کتابخانه	حَجَر	سنگ «جمع: أَحْجَار»
مَوْت	مرگ	حَدِيقَة	باغ «جمع: حَدَائِق»
نَحْنُ	ما	سَبْعِينَ	هفتاد
واقِف	ایستاده	سَنَة	سال «جمع: سَنَوَات»
ها أَوْسَطُهَا	ش، ـ او، ـ آن میان‌ترین آن	صَدَاقَة	دوستی
هُؤُلَاءِ	اینان، این‌ها، این	صِغَر	خُردسالی، کوچکی
هُم	ایشان، آنان «جمع مذکر»	عَدَاوَة	دشمنی کردن
هُنَّ	ایشان، آنان «جمع مؤنث»	عِنْدَ	نزد، کنار

كَنْزُ الْكُنُوزِ

١. تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

٢. عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٣. أَلْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّفْثِ فِي الْحَجَرِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٤. خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٥. أَلْجَهْلُ مَوْتُ الْأَحْيَاءِ. حِكْمَةٌ

أَوْلِيكَ

هُؤُلَاءِ

أَوْلِيكَ، مُجَاهِدَاتٌ.
أَوْلِيكَ الْمُجَاهِدَاتُ، صَابِرَاتٌ.
هُنَّ نَاجِحَاتٌ.

أَوْلِيكَ، مُجَاهِدُونَ.
أَوْلِيكَ الْمُجَاهِدُونَ، صَابِرُونَ.
هُم نَاجِحُونَ.

هُؤْلَاءِ، إِيْرَانِيَّاتٍ.
هَذِهِ، صُورَةُ اللَّاعِبَاتِ الْإِيْرَانِيَّاتِ.
هُؤْلَاءِ اللَّاعِبَاتِ، فَائِزَاتٍ.

هُؤْلَاءِ، إِيْرَانِيَّوْنَ.
هَذِهِ، صُورَةُ اللَّاعِبِيْنَ الْإِيْرَانِيَّيْنَ.
هُؤْلَاءِ اللَّاعِبُوْنَ، فَائِزُوْنَ.

۱. «هُؤْلَاءِ» و «أُولَئِكَ» در اشاره به جمع مذکر و مؤنث مشترک هستند.
۲. اسمِ مذکر با «وَنَ» یا «يِنَ» جمع بسته و «جمعِ مذکرِ سالم» نامیده می‌شود؛
مثال: مُعَلِّمُوْنَ، مُعَلِّمِيْنَ
۳. اسمِ مؤنث با «ات» جمع بسته و «جمعِ مؤنثِ سالم» نامیده می‌شود؛ مثال:
مُعَلِّمَات
۴. جمعِ برخی اسم‌ها، «مُكْسَّر» یعنی شکسته است.
در این جمع، شکلِ مفردِ کلمه تغییر می‌کند؛ مثال:
حَدِيْقَةٌ: حَدَائِقُ مِفْتَاحٌ: مَفَاتِيحُ طِفْلٌ: أَطْفَالٌ عِبْرَةٌ: عِبَرٌ

التَّمارين

١ التَّمْرينُ الأوَّلُ:

ترجمه کنید، سپس «جمع‌های سالم و مکسر» و نیز «مثنی» را معلوم کنید.

١. هُوَلاءِ الطُّلابِ، فائِزونَ في مُسابَقَتَيْنِ: مُسابَقَةِ الحِفظِ وَ مُسابَقَةِ القِراءةِ.

٢. هُوَلاءِ الطُّالباتِ، ناجِحاتٌ في مُسابَقَةِ حِفظِ القُرآنِ.

٣. في كُتُبِ القِصصِ، عَبرٌ لِلأَطفالِ وَ الكِبارِ.

٤. أولئِكَ الرِّجالُ، جالِسونَ عَلى الكُراسيِّ.

٢ التَّمْرينُ الثَّانِي:

از کلمات زیر، در جای خالی کلمه مناسبی بنویسید؛ سپس جمله‌ها را ترجمه کنید.

(دو کلمه اضافه است). لَاعِبَةٌ - مَكْتَبَةٌ - نَافِذَةٌ - كُرْسِيٌّ - كَنْزٌ - وَرْدَةٌ

هَذَا، ذَهَبِيٌّ.

هَذِهِ، كَبِيرَةٌ.

هَذِهِ، جَمِيلَةٌ.

هَذِهِ، نَاجِحَةٌ.

٣ التَّمَرِينُ الثَّلَاثُ:

در جای خالی گزینۀ مناسب بنویسید.

١. هَاتَانِ الْبِنْتَانِ فِي الْمُسَابَقَةِ.
 ٢. تِلْكَ الْمَرْأَةُ عَلَى الْكُرْسِيِّ.
 ٣. زَهْرَاءُ وَ زَيْنَبُ وَ فَاطِمَةُ،
 ٤. عَبَّاسُ وَ هَاشِمٌ وَ مَيْثَمٌ،
 ٥. أَوْلَادُكَ الْأَوْلَادُ، مُمْتَازُونَ.
 ٦. نَحْنُ الْمَدْرَسَةِ.
 ٧. أَنْتُمْ نَاجِحُونَ.
- فَائِزَتَانِ ○ فَائِزَانِ ○
جَالِسٌ ○ جَالِسَةٌ ○
وَاقِفَاتٌ ○ وَاقِفٌ ○
مَسْرُورَانِ ○ مَسْرُورُونَ ○
لَاعِبَاتٌ ○ لَاعِبُونَ ○
طَالِبَاتٌ ○ طَالِبَةٌ ○
فَلَّاحَاتٌ ○ فَلَّاحُونَ ○

نَظَرَةٌ إِلَى الدَّرْسِ الْأَوَّلِ

نگاهی به درس اول - اسم مفرد، مثنی و جمع

مثال	نشانه	عدد و جنس
حَافِظ	ندارد	
حَافِظَةٌ	ة	
حَافِظَانِ و حَافِظَيْنِ حَافِظَتَانِ و حَافِظَتَيْنِ	انِ و -ینِ	
حَافِظُونَ، حَافِظِينَ	ونَ و ینَ	
حَافِظَات	ات	
حُفَّاز	ندارد	

اسم اشاره

آن	ذَلِكَ		این	هَذَا	
	تِلْكَ			هَذِهِ	
آن‌ها	أُولَئِكَ		این‌ها	هَؤُلَاءِ	
				هَاتَانِ	
				هُؤُلَاءِ	

الدَّرْسُ الثَّانِي (كلمه‌های پرسشی: هَلْ؟ أَمْ؟ مَنْ؟ مَا؟ أَيْنَ؟ كَيْفَ؟)

- هَلْ هَذِهِ شَجَرَةُ الْعِنَبِ؟ - لا؛ هَذِهِ شَجَرَةُ الرَّمَّانِ.

